

JAVNA RAZPRAVA O ZAKONU O ENERGETSKI POLITIKI

Do 17. septembra je bil v javni razpravi Zakon o energetske politiki, ki v 21. členu določa tudi prednostno rabo energijskih virov in energentov, kar se še posebej dotika dela projektantov na področju strojništva. Tudi zato je MSS pripravila in podala nanj pripombe. Le-te so objavljene [tukaj](#).

V predlogu zakona je določena prednostna raba energije poenostavljeno na naslednji način: najprej sončno obsevanje, potem raba odvečne toplote, nato raba plina obnovljivega izvora in za tem uporaba toplote oddane iz sistema daljinskega ogrevanja, s katerim dobavitelj izvaja gospodarsko javno službo. V kolikor slednjega sistema ni na razpolago, pridejo na vrsto tehnologije toplotnih črpalk (geotermalna, aerotermalna ali hidrotermalna energija), tehnologije toplote okolja s toplotnimi črpalkami gnanimi s plinom ter na koncu enakovredno upoštevana ostala oskrba iz distribucijskega sistema plina ali raba trdne biomase.

V tem členu izstopa napoved nedovoljevanja uporabe plinskih kotlov pri gradnji stanovanjskih stavb, kar pa pravzaprav ne preseneča, saj vam je bilo že v avgustu 2022 (objavo najdete [tukaj](#)) predstavljeno dogajanje v NYC, sosednji Avstriji, kot tudi zapisano v javno objavljenem Predlogu Direktive Evropskega Parlamenta in Sveta o Energijski Učinkovitosti Stavb (prenovitev), v katerega novem 11. členu, ta se osredotoča na tehnične stavbne sisteme, je »uvredena jasna pravna podlaga za nacionalne prepovedi kotlov na fosilna goriva, ki državam članicam omogoča, da določijo zahteve za generatorje toplote na podlagi emisij toplogrednih plinov ali vrste uporabljenega goriva. Več držav članic meni, da so taki ukrepi bistveni za doseganje razogljičenega stavbnega fonda ter izboljšanje kakovosti zraka in zdravja.« Iz istega časa, natančneje iz junija 2022, je tudi slika 1 na naslednji strani, ki prikazuje politike evropskih držav, vezane na plinske kotle.

Ob zakonu v javni razpravi opozorim na dva na energijo stavb ozirom energijsko politiko vezana članka. Prvi je bil objavljen v italijanski tedenski reviji Panorama v februarju 2023 (najdete ga [tukaj](#)), ki nosi naslov v prostem prevodu »Evropska unija v razredu Z«. V njem avtor Antonio Rossitto izpostavlja očitna dvojna merila glede rabe energije v stavbah. Prva veljajo za stavbe odločevalcev, v katerih EU sprejema druga pravila, to je za stavbe »podanikov«, ki morajo biti skoraj nič-energijske. Avtor predstavi tri pisarniške stavbe (v Bruslju, Strasbourgu in Luksemburgu), ki niso nič ekološke in katerih poraba energije je rekordna: 42 milijonov evrov. Ob tem predstavi tudi slike energijskih izkaznic stavb za stavbi v Bruslju in Strasbourgu, obe sta predstavljeni tudi na naslednjih straneh na sliki 2. Obe izkazujeta nizki energijski razred E. Tudi sami se lahko vprašamo v kakšnih stavbah sprejemajo zahteve za energijsko učinkovite stavbe slovenski odločevalci in pripravljavci predpisov.

Drug članek, katerega avtor je Matt Ridley, je bil objavljen v britanskem dnevniku The Telegraph 10. septembra (članek je objavljen [tukaj](#)), in obravnava električno energijo, pridobljeno iz vetra. Avtor ugotavlja, da elektrika iz vetra ni poceni in nikoli ne bo. Navaja, da zadnja dražba pravic za gradnjo vetrnih elektrarn na morju ni pritegnila nobene ponudbe, kljub višjim subvencioniranim cenam. S tem zaključuje, da ta rezultat izkazuje, da veter ni poceni ali postaja cenejši. Trdi tudi, da je veter termodinamično slab. Posledično je potreben ogromen

stroj, katerega gradnja zahteva veliko energije, da pridobi majhno količino električne energije iz naključno nihajočega vetra z nizko gostoto, ki piha, kakor in kadar hoče. Nasprotno pa je v jedrski elektrarni potreben majhen stroj, da proizvede poplavo energije iz gostega, »termodinamično kompetentnega« vira energije in na zahtevo. Članek zaključuje z naslednjo primerjavo, ki jo intuitivno razumejo navadni ljudje in bi lahko bila v pomoč politikom odločevalcem: »Elektrika je, tako kot kava, dobra samo, če jo lahko kupite, kadar se vam zahoče. Če sam ustanovim verigo kavarn in prodajam kavo, ki ni nič boljša od Costine, vendar eno jutro pripravim na stotine odvečnih skodelic, naslednje jutro pa nobene, to v objektu, ki se dviga na stotine metrov v nebo, uničuje razglede, uničuje življenje ptic in zahteva državne subvencije, domnevam, da bi stranke raje pile kavo Costa. Toda na našem mračnem trgu električne energije ste prisiljeni kupovati mojo kavo, razen v dneh, ko je ne proizvajam, takrat vam je dovoljeno iti v Costo. Po kavo v Costo, ki je zvišala cene, da bi omogočila obstoj mojih kavarn.«

Z veliko verjetnostjo je mogoče Ridleyjevo primerjavo z energijo vetra uporabiti tudi za energijo sonca.

EUROPEAN POLICIES ON GAS BOILERS

1. U.K.

Ban on gas and oil boilers in new homes from 2025.

2. BELGIUM

Ban on fossil heating systems in newbuilds from 2025 in Flanders.

3. NETHERLANDS

Ban on new natural gas connections since 2018.

4. FRANCE

De-facto ban on gas boilers in new homes from 2022 due to introduction of emissions limits.

5. GERMANY

De-facto ban on new fossil-powered heating system via a requirement of 65% renewables input from 2024.

6. AUSTRIA

Sale of new gas boilers, and repair of old ones, banned from 2023.

7. DENMARK

Ban on new gas boilers since 2013. Plan to move 50% of households using gas heating to district heating by 2028.

8. NORWAY

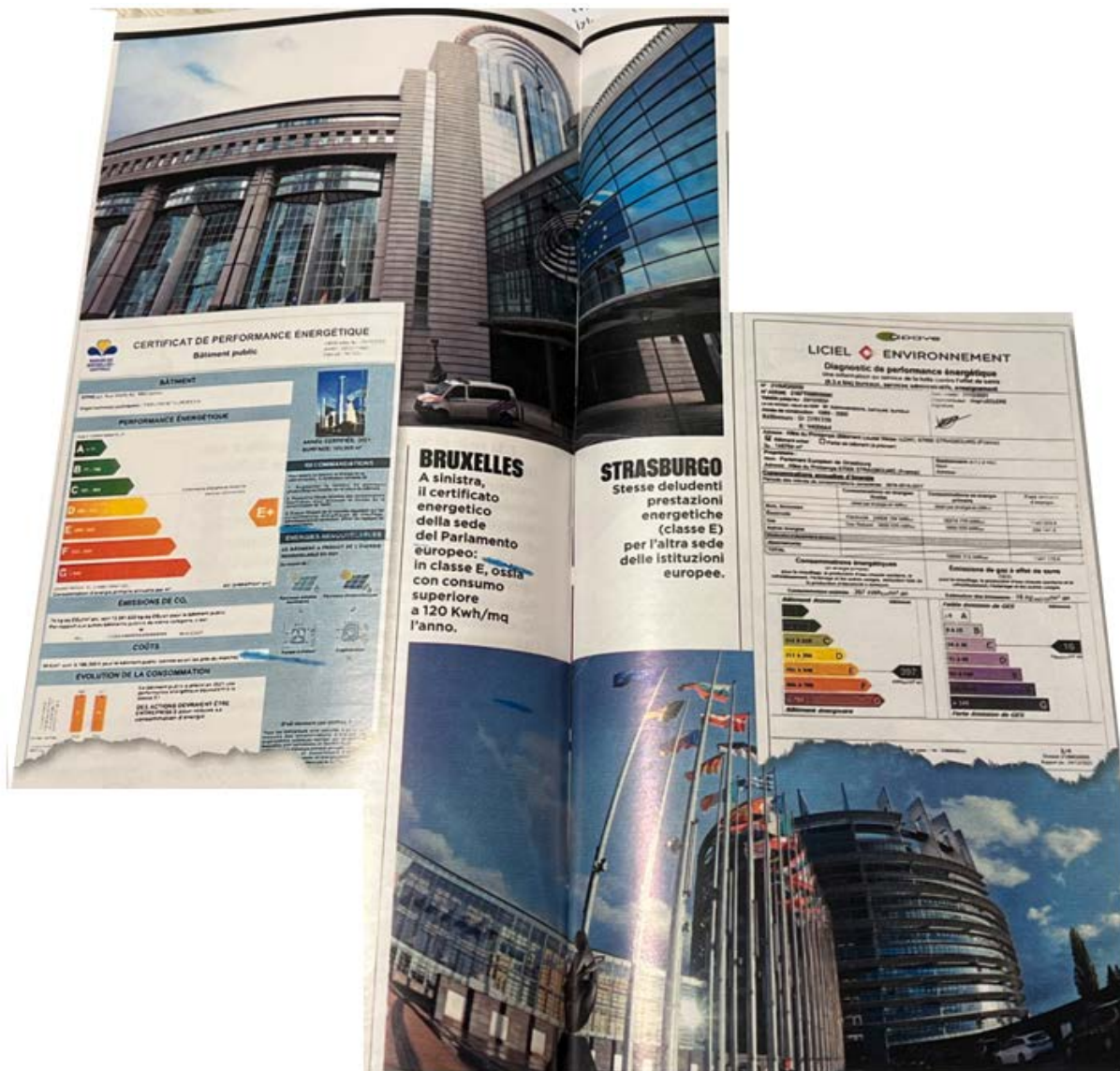
Ban on installation of new gas boilers since 2017.

Data as of June 27, 2022.

Map credit: Zain Ullah

Source: S&P Global Commodity Insights analysis

Slika 1: Stanje glede politike prepovedi plinskih kotlov po Evropi v juniju 2022.

Slika 2: Energijski izkaznici pisarniških stavb EU v Bruslju in Strasbourgu, ki obe izkazujeta razred E.

Novico je pripravil predsednik Matične sekcije strojnih inženirjev, **Mitja Lenassi**, univ.dipl.inž.str., CxA, BEMP.